

Рік XI.

Р. 1902 кн. V.

Т. XLIX.

ЗАПИСКИ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

виходять у Львові що два місяці під редакцією

МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО.



MITTHEILUNGEN

DER ŠEVČENKO-GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN IN LEMBERG

REDIGIRT VON

MICHAEL HRUŠEVŠKYJ.

XI Jahrgang.

1902, V B.

B. XLIX.



Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Бедиряного.

Вийшло 25/X с. с. 1902.

lange Scheidewand, zum Behuf des Wasser- und Unrath-Ablaufs von erwähnten beyden Häusern bis an den rückwärts der Häuser befindlichen fluss P o l t a w a geführt werde, und die annoch nicht gänzlich erbaute Scheidefeuermauer, welche eben aufgeführt werden wird, unentgeltlich so freysethet, dass die Hauseigenthümer Nr. 426 sowol die erwähnte 24 Ehlen lange und drey Stock hohe erbaut werdende Scheidewand sammt Kanale bis zum Fluss P o l t o w a, und gedachte erbaut werdende Scheidefeuermauer zwischen erwähnten beiden Häusern, als wahre Eigenthümer, nach ihre eigenen Belieben sowie die Hauseigenthümer Nr. 427 ihrer Seite nach deren Verlangen, ohne dass die Eigenthümer Nr. 427 den Eigenthümern Nr. 426 in etwas verhinderlich seyn dürfen, benutzen, können, sollen, wollen und mögen, und 3-tens Sind die Hauseigenthümer Nr. 426 von den Hauseigenthümern Nr. 427 nicht nur allein freigesprochen, dass bemeldete Hauseigenthümer Nr. 426 zu der in §. 2-do benannte Erbaung, nemlich 24 Ehlen lange und drey Stock hohe Scheidewand, eichener Schlauchen oder Kanale bis zum fluss P o l t o w a Scheidefeuermauer zwischen Nr. 426 und 427^{3/4} keine Kösten beizusteuern werden schuldig, noch schuldig werden können, sondern auch die Hauseigenthümer Nr. 427 sich hiemit freiwillig erklären...“

Дальшого не виписую, бо для назви ріки Полтви решта не дає нічого.

Т. Ревакович.

Олексій Андрієвський.

Некрологічна замітка.

Кружок дослідників української історії згромаджений коло „Київської Старини“ поніс нову болючу втрату в особі довголітнього й діяльного свого співробітника Олексія Олександровича Андрієвського.

Покійник не був істориком з поклику, як похований кілька місяців тому инший стовп К. Старини — Олександр Лазаревський. Се був педагог і запалений діяч на полі освіти й виховання молодіжи й мало освічених верств — тó було діло його душі, життєвий інтерес, і тільки ті „виїмкові обставини“, які так часто спадають на щирих громадських діячів в Росії, пошхнули його до археографії й історії України. Історія України на тім зискала, й се маємо завдячити енергії російської адміністрації! Певне тільки, вона й сама від своїх заходів такого ефекту не надіяла ся...

Ол. Андрієвський родив ся в 1845 р. в Каневі; учив ся в київській гімназії й на філільогічному факультеті київського університету, і скінчивши його в р. 1865 пішов на професора „руського языка и словесности“ в Катеринослав. Українське окруженне, разом із впливами російського Sturm- und Drangperiod-у 60-х рр., які сам проводив в київськiм шкільництві тодішній куратор Пірогов, виховали в Андрієвському типового поборника свободи, поступу й освіти, з легкою українською („українофильською“) закраскою, подібно до тої, яку мав і його другий пок. брат Митрофан, що лишив по собі також сліди в історії України.

В 1877 р. педагогічна діяльність Андрієвського на Україні була перервана: з Одеси, де він професорував, кинено його в Архангельськ; по кількох місяцях йому удало ся дістати перенесенне до Тули, але слідом він кинув службу й вернув ся до Одеси, щоб заробляти собі хліб приватними лекціями. Слідом його заслано знову — уже до Вятки, де він мусів пробути чотири роки. Тому що педагогічна дорога була для нього закрита, звернув ся він до роботи в місцевім „статистичнім комітеті“ (звичайний *salon des refusés* в Росії), що тоді займав ся збиранем матеріялів до ювілейних публікацій. Разом з ним Андрієвський віддаєть ся архивальним і історичним студіям і в результаті публікує кілька праць по історії Вятки й Вятського края.

Добувши дозвіл на поворот до України й діставши посаду „редактора неофіційної часті“ київських губернських відомостів (по іронії долі се також звичайна посада для „неблагонадьожних“), Андрієвський далі почав працювати в місцевій — уже київській археографії, черпаючи матеріяли головно з архива київської губернії, а далі також і з иньших деяких. Друкуючи відти у великім числі матеріяли в своїх Губернских відомостях, Андрієвський випускав сі матеріяли в передруку п. т. Исторические матеріялы изъ архива кіевского губернскаго правленія. В 1882—6 рр. вийшло десять томиків сеї публікації, дуже ріжнородної змістом, але цінної для історії України, головно XVIII в.

Діставши потім спромугу вернути ся до педагогічної діяльності (в 1885 р. його іменовано інспектором гімназії в Златополь, відти переходить він учителем в київську I гімназію, потім був інспектором народніх шкіл в Катеринославщині до р. 1896), Андрієвський тільки свобідними часами міг віддавати ся своїй

археографічній роботі, але не кидав її, то друкуючи матеріяли, на-
громаджені в попередніх роках, то збираючи нові, то обробля-
ючи цікавіші документи або цілі серії їх в дрібніших за-
мітках і в ширших статях. Головним предметом студій його і те-
пер лишив ся Київ з своєю околицею, але окрім того Андрієв-
ський займав ся також Запорожем і пограничними татарськими
й польськими справами — в архіві київської губернії мав він
для того також багатий матеріал. Так появили ся його Мате-
ріали для історії южно-русскаго края в XVIII столѣтїи (1715—
1774) в Записках одеського історичного товариства, 1886, —
про Запороже й татарські зносини, Матеріали по історії Запо-
рожья и пограничныхъ сношеній (1743—1767) (тамже, 1893
р.). З нагоди столїтя прилучення правобічної України від Польщі
до Росії Андрієвський задумував видати більшу колекцію ма-
теріялів до історії російської адміністрації в сїм краю і та-
кий проєкт предложив був київській археографічній комісії, але
ся до нього не прихилила ся.

З статей його замітніші: Страница изъ прошлаго г. Пе-
реяслава, 1889, Войтовство И. Сычевскаго в Киевѣ (1754—66),
1891, Русскіе конфиденты въ Турціи и Крыму въ 1765—68 гг.,
1894, Комиссія 1749 г. для разбора взаимныхъ претензій Татаръ
и Запорожцевъ, 1894, Послѣдніе киевскіе сотники, 1896, Еще
страничка изъ прошлаго Переяслава, 1901. Ряд статей і замі-
ток по історії Києва, міщених в Київській Старині, зібрав він
і видав осібною книгою п. т. Изъ жизни Кіева въ XVIII вѣкѣ,
архивныя замѣтки, К., 1894.

Живий публицист і громадський діяч, в історичній своїй
діяльності він репрезентує тойже документальний напрям як
і Лазаревський, і тільки в виборі тем та в загальнім стано-
вищі автора можна бачити часом певні відгомони ріжних су-
спільних і національних справ, які ворушили сучасну Андрієв-
ську суспільність і його самого.

По за археографією він писав багато — по історії літератури
— для інтелігенції, популярні книжки для народа (по російськи), і
публицистичні статі в ріжних громадських справах. Згадаю нпр. його
біографічний начерк: Григорій Федоровичъ Квитка (Основяненко),
1878, і численні статейки про Шевченка, міщені ним в остат-
ніх роках в одеських газетах; вони перейняті живою симпа-
тиєю до українського слова, яким визначав ся покійний ціле
своє житє. По українськи, здаєть ся, він не писав, хоч і спо-

чував новійшому науковому й культурно-політичному руху в російській Україні й Галичині.

Остатні роки (від 1896) А. займав посаду директора міського закладу для сиріт в Одесі; своїм звичаєм він незвичайно вкладав ся в сю роботу й се дуже сильно відізнало ся на його здоровлю. Він носив ся з гадкою кинути сю посаду, але було вже за пізно. По кількомісячній хоробі він умер в Києві 9 (22) липня 1902 р.

Пером йому земля!

М. Грушевський.

